

«Джерело національних традицій»

5 жовтня 2012 року Київський національний університет культури і мистецтв радо зустрів відомих фольклористів та мистецтвознавців з усієї України – стартувала Всеукраїнська науково-практична конференція на тему: «Фольклор і народне пісенне виконавство в сучасному соціокультурному просторі України». Ініціаторами цієї науково-мистецької події виступили факультет музичного мистецтва і лабораторія музичного фольклору кафедри фольклору, народнопісенного та хорового мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв.

Вітальними словами учасників конференції зустрів директор Інституту мистецтв КНУКіМ, проректор, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник культури України Олександр Іванович Скнар. «Важко уявити собі життя нашого народу без пісні. Українці – співуча нація, і пісня супроводжує їх усе життя, збагачуючи неповторною красою мистецтва слова в коштовній музичній оправі різногосся», – підкреслив Олександр Іванович.

До учасників і гостей конференції звернулася проректор з наукової роботи КНУКіМ, професор, доктор філологічних наук Антоніна Іванівна Гурбанська. «Що є фольклор – це усна народна творчість, яка засобами мови зберегла знання про життя і природу, давні культури і вірування, а також відбиток світу думок, уявлень, почуттів та переживань народнопоетичної фантазії. Народна творчість, що зародилася в далекій давнині, – історична основа усієї світової художньої культури, джерело національних художніх традицій», – зазначила Антоніна Іванівна.

Пленарне засідання конференції відбулося в діловій науковій атмосфері: порушувалися та обговорювалися актуальні для сучасної української фольклористики питання побутування і збереження автентичної фольклорної традиції в природному для неї сільському середовищі, питання теорії і практики підготовки фахівців-фольклористів у

вишах України, проблеми розвитку молодіжного фольклорного руху і формування репертуарної політики сучасних автентичних, аматорських, самодіяльних і професійних фольклорних колективів.

З доповідями виступали видатні науковці, мистецтвознавці, музиканти-фольклористи, народні та заслужені артисти України, письменники і журналісти. Під час виступу доктора мистецтвознавства, професора, члена-кореспондента Академії наук України Анатолія Івановича Іваницького «Софія Йосипівна Грица: вчений і особистість (до 80-річчя з дня народження)» присутні в залі змогли прослідкувати науково-мистецький шлях і оцінити значущість наукового доробку відомого українського етномузиколога, доктора мистецтвознавства Софії Йосипівни Грици. «Фольклор і фольклорний спів розкриває душу народу і його голос», – цими словами розпочала свій виступ сама ювілярка. Професор С. Й. Грица наголосила, що проблема підготовки професійних кадрів науковців і практиків-фольклористів – це проблема державного рівня, потрібні уніфіковані програ-

ми з фольклору й фольклорних досліджень для навчальних закладів різних рівнів, що сприятиме вихованню нової плеяди молодих українських професіоналів-фольклористів, які пропагуватимуть автентичне і розвиватимуть фольклорне аматорське й професійне мистецтво нашої держави.

Надія Богданівна Брояко, декан факультету музичного мистецтва КНУКіМ продовжила порушену доктором мистецтвознавства С. Й. Грицею проблематику підготовки фольклористів-музикантів у вишах України у своїй доповіді «Аматорство і професіоналізм у народнопісенному виконавстві: питання термінології і практики». Кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри народного співу і музичного фольклору Харківської державної академії культури Віра Миколаївна Осадча розповіла про методiku виховання фольклористів і народних співаків у виступі на тему: «Методологічні основи та практика підготовки співаків народного напрямку на

досвіді роботи кафедри українського народного співу та музичного фольклору ХДАК (до 20-річчя заснування кафедри)». Про шляхи збереження і розвитку сучасної кобзарської традиції в Україні та українській діаспорі розповів голова Національної спілки кобзарів України, народний артист України, професор Володимир Миколайович Єсіпок. Олеся Олександрівна Білаш, заслужений журналіст України, генеральний директор Національного газетно-журнального видавництва порушила проблему ставлення української молоді до друкованого слова і ролі видавництва Міністерства культури України в популяризації традиційного мистецтва України. Про роль українського дитячого музичного фольклору в культурному комплексі сучасного соціуму розповіла кандидат педагогічних наук, заступник директора Українського центру культурних досліджень Міністерства культури України, керівник дитячого фольклорного ансамблю «Ладоньки», доцент Світлана Миколаївна Садовенко. Деякі сторінки з історії становлення кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету розкрила старший викладач цієї кафедри Марія Михайлівна Бабиш. Відомий український фольклорист-практик, заслужений працівник культури України, професор кафедри фольклористики Київського національного університету ім. Т. Шевченка, керівник народного ансамблю української музики «Роксоланія» Іван Якимович Павленко порушив питання використання пісенного фольклору в сучасному народнопісенному виконавстві.

Під час проведення конференції було зазначено, що на сьогоднішній день душа українського народу все більше лине до відкритості та ширості народної творчості. Київський національний університет культури і мистецтв протягом усього свого існування зберігає та популяризує народні традиції, звичаї, обряди. Його випускники та викладачі є провідниками сучасної молоді до світу народного

мистецтва: вони закладають у серця людей джерела невмирущої фольклорної творчості, самоусвідомлюючи кодові значення та інтонації народної пісні, розуміючи, що чуттєво-емоційний аспект відображення народної пісні є основним у її виконанні. Усі сорок років існування кафедри фольклору, народнопісенного і хорового мистецтва КНУКіМ (до цього славетного ювілею була приурочена наукова конференція) викладачі і студенти кафедри, її творчі колективи – український народний хор ім. Станіслава Павлюченка, фольклорні ансамблі «Крالیця», «Многая лета» та інші – високо несуть прапор народного мистецтва нашої держави, пропагуючи його найкращі зразки як в Україні, так і за кордоном.

По завершенні пленарного засідання студенти університету, а також усі прихильники фольклорного мистецтва змогли під відкритим небом насолодитися концертом «Іванова Толока» – етно-мистецьким проектом Івана Григоровича Сінельнікова – професора КНУКіМ, заслуженого працівника культури України, керівника

фольклорного ансамблю «Крالیця». У концерті співали: народний аматорський фольклорний ансамбль «Веселка» села Личанка Києво-Святошинського району; фольклорний ансамбль «Джерело» Рівненського державного гуманітарного університету; фольклорний ансамбль «Мокоша» Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Леонтовича; дует сестер Яни і Галини Куришко Рівненської обласної філармонії; гурт

«Шпилясті кобзарі» Ю. Миронець, С. Потієнко, В. Вікарчук, Д. Носко; фольклорні ансамблі КНУКіМ «Крالیця» і «Многая лета»; солісти фольклорного ансамблю «Яворина» дитячої школи мистецтв ім. М. Леонтовича м. Києва; дитячий фольклорний ансамбль «Берегинька»; віртуоз-інструменталіст Микола Тотовицький, мелодії етнічних народних танців виконував етногурт «Варйон», своє мистецтво дарувала солістка Національної філармонії України Тетяна Школьна. Українська народна пісня лунала в самому серці столиці серед печерських хмарочосів, українські народні танці виконувалися молодими хлопцями й дівчатами, які до того з захопленням слухали спів берегинь української пісні з села Личанка і аплодували їм стоячи. Неповторні враження отримали всі – і ті, хто був на імпровізованій сцені «Іванової толоки», і глядачі, й учасники майстер-класу від етно-гурту «Варйон» і Валерія Гладунця з етнічного танцю, і бабусі – виконавиці народних пісень із Києво-Святошинського району, яким так сподобався пан Микола Тотовицький з його гармошкою, що вони не всиділи на місці і пустилися в танок!

А потім конференція продовжила свою роботу: було проведено круглий стіл «Збереження співочої традиції та методика вивчення фольклору в науково-етнографічному ансамблі» за участі провідних науковців і фольклористів-практиків – керівників дитячих і дорослих фольклорних колективів. Учасники круглого столу наголошували на тому, наскільки багатою та мелодійною є українська народна пісня і наскільки різножанровим є національний фольклор. Тому українці мають цінувати та

підтримувати, за можливістю – розвивати народну творчість, культуру й національні цінності. Отже, надіємося, що проведена наукова конференція фольклористів України стане традиційною, бо «...наша дума, наша пісня не вмре, не загине!»

Валентина СІНЄЛЬНІКОВА,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри фольклору,
народнопісенного та хорового
мистецтва КНУКіМ